

Sundheds- og Ældreministeriet

Sagsnr. 2000918
Dok.nr. 1218912
Dato: 25-05-2020

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Christiansborg, den 19. maj 2020 kl. 14 – 15, lokale 1-133,
Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg]

Samråd AS om klippekortet til plejehjemsbeboerne

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF)

Samrådsspørgsmål AS

Hvad er ministerens holdning til at 18 [17] kommuner har valgt ikke at videreføre klippekortsordningen til plejehjemsbeboere, efter at midlerne fra 2019 har været udmøntet via bloktilskud, jf. SUU alm. del – svar på spm. 85, og hvilke overvejelser og initiativer dette giver ministeren anledning til?

Spørgsmålet drejer sig om klippekortet til plejehjemsbeboerne. Det er den ordning, der blev indført med finanslovsaftalen for 2017. Indgået mellem den daværende V-regering, De konservative, Liberal Alliance og så spørgerens parti, Dansk Folkeparti.

Jeg er tilhænger af klippekortsordningen.

Ifølge aftalen blev midlerne udmøntet som pulje i 2017 og 2018. Det vil sige, at i de to år var kommunerne bundet til at have en klippekortsordning, hvis de ville have andel i puljemidlerne.

En del af aftalen var også, at midler fra og med 2019 skulle udbetales med bloktilskuddet. Det vil sige, at alle kommuner fik deres del af midlerne, uanset om man valgte at fortsætte eller afskaffe ordningen.

Det fremgår således af aftalen, at kommunerne fik mulighed for at afskaffe klippekortsordningen uden nogen videre binding.

Sundheds- og Ældreministeriet har bedt KL redegøre for, hvor mange kommuner, der ikke videreførte klippekortet.

KL har oplyst, at der er 17 kommuner, der har valgt ikke at videreføre klippekortsordningen efter, at udmøntningen af midlerne er overgået til bloktilskuddet. Det er altså halvandet års tid siden.

Hovedparten af kommunerne gennemførte ændringen i budget for 2019. Det var som bekendt, inden denne regering kom til. Det vil sige fra og med 1. januar 2019 havde kommunerne mulighed for at gøre det.

Ud af de 17 kommuner, som valgte ikke at videreføre klippekortsordningen, valgte hovedparten af kommunerne at gøre det fra 2019. Det drejer sig bl.a. om Assens Kommune, Glostrup Kommune, Gribskov Kommune, Hillerød Kommune, Norddjurs Kommune, Rudersdal Kommune, Stevns Kommune og Thisted Kommune.

Der er også enkelte kommuner, der har fjernet klippekortet fra 2020.

Lad mig slå fast, at vi i regeringen arbejder for, at vi skal have en god og værdig ældrepleje, hvor der er tid til nærvær, tid til at hjælpe og yde omsorg og tid til at lytte til borgerne.

Rigtig mange ældre er og har været glade for klippekortsordningen til plejehjemsbeboerne. Det kan jeg godt forstå, og derfor er jeg også ærgerlig over, at nogle kommuner har afskaffet den.

Jeg valgte derfor i slutningen af januar i år at skrive til hver enkelt af de 17 kommuner for at få en uddybet forklaring på, hvorfor de har valgt ikke at videreføre ordningen.

Udvalget har fået tilsendt svarene fra alle kommunerne.

Det fremgår af kommunernes forklaringer, at det ikke har været en let beslutning at træffe for kommunerne, og flere af dem nævner, at de har været glade for ordningen.

De 17 kommuner, der har afskaffet ordningen, kommer med en række forskellige forklaringer på, hvorfor de har valgt ikke at videreføre klippekortet til plejehjemsbeboerne.

Der er nogle forklaringer, som går igen i svarene, og lad mig trække nogle af dem frem.

Nogle kommuner skriver, at de har valgt ikke at videreføre klippekortsordningen, fordi de mener, at den er bureaukratisk at administrere, mens nogle skriver, at midlerne kan anvendes bedre på andre ældreopgaver.

Og det må de enkelte kommuner jo stå på mål for. Om kommunerne har valgt at prioritere andre, og ifølge kommunerne, bedre ældreopgaver.

Men det fremgår også af redegørelserne, at hovedforklaringen på, at kommuner har set sig nødsaget til at afskaffe klippekortet til plejehjemsbeboerne, er fordi deres økonomi er presset.

Det skal vi være ærlige om, og det skal vi tage alvorligt. Vi skal sætte velfærden først.

Siden regeringsskiftet i sommer, har regeringen taget en række tiltag bl.a økonomiaftalerne for 2020 og finansloven for 2020, hvor de første skridt blev taget til at løfte kommunernes økonomi.

Med økonomiaftalen med kommunerne for 2020 løftede vi kommunernes økonomi med 1,7 mia. kr. i 2020 sammenlignet med året før.

Det dækker det demografiske træk. Flere ældre kræver flere midler, og det kræver en udbygning af kernevelfærden. Det er præcis det, som aftalen dækker.

Det betyder bl.a., at vi har givet kommunerne mulighed for at kunne prioritere flere midler til ældre.

Løftet i økonomiaftalen var det største aftalte løft i flere år. Løftet i økonomiaftalen 2020 var således større end løftene i alle økonomiaftalerne under den tidligere regering tilsammen.

Med finansloven for 2020 tog vi ekstra skridt og afsatte bl.a. penge til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen, herunder veje til at reducere unødvendige dokumentationskrav og dermed frigøre tid til den enkelte ældre.

Dertil kommer, at vi med aftalen om social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven 2020 – 2023 bl.a. afsatte midler til opfølgning på demenshandlingsplanen 2025, opfølgning på fasttilknyttede læger på plejehjem og midler til mere hjemlighed på plejehjem.

Det vil sige, at regeringen har siden den trådte til lagt en bund under velfærden med økonomiaftalerne og finanslovsaftalen for 2020.

Det er et første skridt, men vi er ikke i mål endnu.

Hvis vi ser fremad, vil regeringen fremsætte en velfærdslov, som sikrer, at pengene følger med befolkningsudviklingen.

Det er så op til partierne, som de vil støtte en sådan lov. Det håber vi, at der bliver et bredt flertal, der vil. For vi så i årene under den tidligere regering, at pengene ikke fulgte med, når vi fik flere ældre og flere børn. Og heraf de mange nedskæringer.

En velfærdslov vil være et værn mod nedskæringer. Det sikrer også større forudsigelighed og sikkerhed for kommunerne.

Der var tidligere et kommunalt moderniserings- og effektiviseringsprogram. Det var reelt et nedskæringsprogram, som hvert år fjernede 0,5 mia. kr. fra kommunernes økonomi. Det er bl.a. min vurdering, at en konsekvens af dette bl.a. er, at der er kommuner, der har fjernet klippekortet til plejehjemsbeboerne.

Det har vi fået bremset op.

Derudover har regeringen sammen Venstre, Radikale Venstre, SF og Alternativet indgået en aftale om en reform af udligningssystemet.

Der er også kommuner, der havde angivet den manglende revidering af udligningssystemet som en forklaring på, at de ikke har videreført klippekortet til plejehjemsbeboerne.

Med aftalen er der skabt et mere robust og enkelt udligningssystem, som giver stabilitet og forudsigelighed om kommunernes økonomiske rammer.

Jeg vil også knytte en kommentar til COVID-19.

Jeg er meget bevidst om, at plejehjemsbeboerne i denne tid er endnu mere sårbare, end de har været tidligere.

Det indebærer mange ekstra udfordringer for dem. De oplever bl.a., at kontakten til deres nærmeste er begrænset, og at hverdagslivet er sat ud af spil.

Det kan føre til ensomhed, utryghed og bekymring for den enkelte.

Vi skal have de mest sårbare bedst muligt igennem krisen. Det betyder, at der på plejehjemmene skal være ekstra fokus på den enkelte beboers velbefindende.

Jeg er derfor tilfreds med, at et bredt flertal af Folketingets partier den 1. maj i år indgik en aftale, hvor vi afsatte midler til en række konkrete indsatser, som bl.a. kan være med til at støtte beboerne på plejehjem.

Der blev bl.a. afsat 100 mio. kr. til nye løsninger for fastholdelse af social kontakt med beboerne på plejehjem under den nuværende situation med besøgsrestriktioner, 30 mio. kr. til aktiviteter til pårørende, 10 mio. kr. til kulturaktiviteter på bl.a. plejehjem, og så er der ved at blive etableret et partnerskab på ældreområdet under COVID-19 mod ensomhed.

Det er vigtigt at sætte fokus på at genetablere aktiviteter på plejehjem inden for de rammer, som den nuværende hverdag med COVID-19 desværre medfører.

Tak for ordet.
